

Cob Normand

er den letteste av Frankrikes ni arbeidshestraser, -en allsidig hest for kjøring og ridning.



Av Per Ivar Langhelle

Normandie, nordvest i Frankrike, har fra gammelt av vært kjent for sin hesteavl med sitt gode jordsmonn og kalkrike beiter. Den normanniske coben har fått sitt navn fra engelsk, der cob som kjent betegner en hestetypen mellom ponni og hest. Enkelte har forsøkt å oversette cobtype med «kubbete», og det er ikke så langt fra sannheten. Typen kjenne-

tegnes ved relativt grov kropps- og benbygning, men er allikevel edlere og har bedre bevegelser enn de virkelig tunge rasene. Cob Normand ble ikke godkjent som egen konsolidert rase før i begynnelsen av 2000-tallet, men har gamle aner. Den nedstammer fra anglonormanneren, en rase som var svært populær på 1800- og tidlig 1900-tall. Det var

en allsidig, tyngre halvblodshest basert på franske hopper og importerte engelske hingster, særlig Norfolktravere. Anglonormanneren utmerket seg som en særdeles god kjørehest. De tyngre var ettertraktet som karossier (mektige, men elegante vognhester) og til artilleriet. De lettere gikk til landeveisbruk og faktisk til bruk som rene konkurransetravere.



Mange land skaffet seg anglonormanniske hingster til innkryssing i sine lokale raser. I Tyskland ble de brukt både i Oldenburg, Hannover og Brandenburg, riktignok med vekslende hell.

Den store norske hippologen byråsjef Sigvart Petersen, en av drivkreftene i Norfolk-Totningklubben, var flere ganger i Normandie og Bretagne på jakt

etter hingster som kunne passe i den norske kryssningsavlen. Vi vet om iallfall to anglonormanniske hingster som kom til Norge.

(Se artikkel om Norfolk-Totningklubben i Kjørehesten nr. 3 2008)

På 1870- og 80-tallet importerte Sverige flere hingster som i en periode var meget populære. Kurt Graaf oppsummerer den

anglonormanniske epoken i Sverige slik i sin bok *Den svenska varmblodshästens historia* under 200 år (2004):

- Med fasit i hånd kan man fastslå at det var for store forskjeller mellom de daværende svenske varmblodshoppene og de franske karossierhingstene. I rettferdighetens navn bør man dog ikke glemme at anglonormannerne produ-

Cob Normand



serte mange førsteklasses vognhester, hvilket før bilalderen var av stor betydning. Avkommet arvet dessuten vanligvis et behagelig temperament, hvilket kunne behøves i mange svenske hoppestammer, ikke minst i Midtsverige.

I sin Handbok för Hästvänner, utgaven fra 1913, sier C. G. Wrangel: -Man kan si at i Normandie avles for tiden fire hovedtyper:

1. Travertypen
2. Karossiertypen
3. Ridehesten, høyt i blod
4. Den gamle grove anglonormanneren, som er mer en energisk hest for jordbruket. Av denne typen finnes bare et lite antall igjen. *(begge oversettelser: P.I.L)*

Den franske traveren tok sin egen vei, og ridehesten utviklet seg til den moderne Selle Francais.

Cob Normand er således et produkt av type 2 og 4. Som alle andre kjørehesteraser har den hatt sine opp- og nedturer, alt etter hva markedet forlangte av tunge eller lette typer. Mekaniseringen i jordbruket gjorde flere av de tyngre franske rasene overflødige og bønde-

ne utviklet dem i stedet til rene kjøttprodusenter. Cob Normand klarte ved hjelp av en viss krysning å beholde de lette, energiske bevegelsene, samtidig som kroppsmassen passet til formålet, en sterk middels stor kjøre- og arbeidshest. Som ved alle krysningsprodukter er man hele tiden på vakt for å luke ut hester med for spedit beinbygning i forhold til kroppsmassen. Allikevel er man ikke i samme grad som i Norge redd for krysninger. En del oppdrettere har sett til Irland, der hopper av trekkhestrasen Irish Draught ofte blir bedekket med fullblod eller edle varmlodige hingster for å produsere sprang- og feltrittshester av høy klasse. Selv avlsforeningen for Cob Normand oppmuntrer slike krysninger, ettersom det dreier seg om rene brukskrysninger som ikke går inn i videre avl. Kravet til stambokføring er at hesten må være 7/8 ren Cob Normand.

I dag fremstår Cob Normand som en godt proporsjonert tyngre kjørehest, passe grov og muskelsatt med en mankehøyde på 158 til 170 cm. Til tross for en relativt stor kroppsmasse skal beve-

gelsene være lette og energiske. Det er obligatoriske kjøreprøver på utstillinger og premieringer, og mange avlsdyr profilerer seg ved å delta i kjørekonkurranser. En av de mest kjente er Route du Poisson, der man gjenskaper fisketransportene fra nordvestkysten til Paris. Denne turen arrangeres hvert tredje år, og som i gamle dager må distansen tilbakelegges på under 24 timer for at fisken skulle være så fersk som mulig.

Det legges avgjørende vekt på et godt og avbalansert lynne. De fleste farger forekommer, men brun og mørk brun er vanligst. Vi finner disse hestene over hele Frankrike, men hovedtyngden avles fremdeles i Normandie, særlig i distriktene der deres vugge stod, i La Manche, Calvados og L'Orne. De nasjonale stutteriene (Les Haras Nationaux) har vært hjørnesteinene i fransk avl, og for Cob Normand særlig Saint-Lo og du Pin. Med sine ærverdige bygninger der hestekulturen sitter i veggene er de vel verd besøk for å se denne interessante rasen i sitt rette element.